

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen materiaaliselosteesta

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoanne ympäristöministeriön asetuksesta rakennuksen materiaaliselosteeksi.

Tausta

Valtioneuvosto hyväksyi 15.9.2022 esityksen uudeksi rakentamislain (HE 139/2022 vp), jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024. Lain tavoitteena on edistää rakentamisen vähähiilisyttä ja kiertotaloutta, minkä vuoksi se sisältää ehdotuksen uudesta olennaisesta teknisestä vaatimuksesta rakennuksen elinkaariominaisuuksille (39 §). Jatkossa rakentamislupaa varten olisi laadittava rakennuksen materiaaliseloste, jossa lueteltaisiin rakentamisessa käytettävät materiaalit ja tuotteet rakennettaessa tai korjattaessa rakennusta.

Rakennuksen materiaaliselosteesta annettava ympäristöministeriön asetus sisältäisi tarkemmat säännökset rakentamislakiesityksen 39.2 §:n mukaisen uuden tai rakentamislupaa edellyttävän laajamittaisesti korjattavan rakennuksen materiaaliselosteen laatimisesta ja sisällöstä sekä selosteen säilyttämisestä. Materiaaliseloste sisältäisi asetusluonnoksen mukaiset tiedot rakennuksen ja rakennuspaikan osista, niiden materiaaleista ja materiaalien alkuperästä.

Asetus annettaisiin uuden rakentamislain 39 §:n sisältyvän asetuksenantovaltuussäännöksen nojalla, minkä vuoksi asetus voitaisiin antaa vasta lain voimaantulon jälkeen.

Valmistelusta

Asetusehdotus on valmisteltu ympäristöministeriön virkatyönä ja se on valmisteltu rinnan rakentamislakiesityksen kanssa. Materiaaliseloste liittyy olennaisesti eritoten rakentamislakiesityksen mukaisen ilmastaselvityksen laatimiseen, joten sen perustana ovat Level(s)-testauksen ja pohjoismaisen yhteistyön tuomat kokemukset. Komissio julkaisi vuonna 2018 luonnoksen yhteiseksi eurooppalaiseksi menetelmäksi, jolla voitaisiin arvioida rakennusten vähähiilisyttä ja kestäväää kehitystä. Ympäristöministeriö käynnisti Suomessa EU:n laajimman testausohjelman, jossa tätä Level(s)-menetelmää testattiin. Asetusehdotus on nyt ensimmäistä kertaa lausuttavana.

Tavoitteet

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteena on luonnonvarojen ylikulutuksen hillintä, ilmastonmuutoksen hidastaminen, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen sekä talouden ja työllisyyden vahvistaminen. Rakentamista koskevan kirjauksen mukaan ”nopeutetaan vähähiilisen rakentamisen tiekartan täytäntöönpanoa ja edistetään kiertotaloutta rakentamisessa”.

Rakennuksen materiaalien ja tuotteiden luettelointi muodostaisi oleelliset perustiedot, joiden varaan rakentuvat niin rakennuksen ilmastaselvitys, elinkaariominaisuuksien arviointi, kuin käyttö- ja huolto-ohjekin. Materiaaliselosteen tietoja käytettäisiin myös arvioitaessa rakennuksen sisältämien tuotteiden uudelleenkäyttöä sekä materiaalien hyödyntämistä korjaamisen tai purkamisen yhteydessä.

Materiaaliseloste on keskeinen osa tulevaisuuden rakennuksen vähähiilisyyden säädösohjausta. Asetuksella edistettäisiin siirtymistä vähähiiliseen rakentamiseen, sillä sitä kautta saataisiin tieto vähähiilisyyden arviointiin sisällytettävistä rakennusosista.

Materiaaliselostetta koskevalla sääntelyllä edistettäisiin materiaalien ja tuotteiden uudelleenkäyttöä ja hyödyntämistä sekä tuotettaisiin tärkeää tietoa rakennetun ympäristön materiaalivirroista. Materiaaliselosteen tietoja käytettäisiin myös rakennusmateriaalien purkamisen suunnittelussa ja purkumateriaalien hyödyntämisen arvioinnissa.

Lisäksi käyttö- ja huolto-ohjeeseen sisältyvä tieto rakentamisessa käytetyistä tuotteista ja materiaaleista voisi pohjautua osin materiaaliselosteen sisältämiin tietoihin.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi lausunnossa pyydetään noudattamaan esitysluonnoksen otsikointia ja jäsentelyä.

Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta: lausunto.om@om.fi.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään perjantaina 11.11.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat rakennusneuvos Matti Kuittinen, 050 594 7990 ja hallitussihteeri Mikko Koskela 050 386 8735, etunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

<https://co2data.fi/> - Linkki rakentamisen päästötietokantaan

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_139+2022.aspx - Linkki hallituksen esitykseen eduskunnalle rakentamislainsäädännön ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022 vp)

Liitteet:

[luonnos_ ympäristöministeriön asetus rakennuksen materiaaliselosteesta_2022-09-30.pdf](#)

[utkast_miljöministeriets förordning om materialspecifikation för byggnader_2022-09-30.pdf](#)

[Perustelumuuha_ yma rakennuksen materiaaliselosteesta_luonnos 2022-09-30.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Arcada ammattikorkeakoulu
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Asumisterveysliitto ASTE ry
Betoniteollisuus ry
BIOS-tutkimusyksikkö
Centria-ammattikorkeakoulu
Climate Leadership Coalition
Destia Oy
Energiavirasto
Eurofins expert services
Green Building Council Finland
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Hanken Svenska handelshögskolan
Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Helsingin yliopisto
Hirsitaloteollisuus ry
Hämeen ammattikorkeakoulu
Ilmastopaneeli
Infra ry
Isännöintiliitto ry
Itä-Suomen yliopisto
Julkisten hankintojen yhdistys ry
Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK
Jyväskylän yliopisto
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK

Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kangasalan kunta
Karelia-ammattikorkeakoulu
Kiinteistöliitto
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kirkkohallitus
KL-Kuntahankinnat Oy
Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät ry KOVA)
Kuntarahoitus Oyj
LAB-ammattikorkeakoulu
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin yliopisto
Laurea-ammattikorkeakoulu
Luonnonvarakeskus
Luonto-Liitto
Luontopaneeli
LUT-yliopisto
Maapörssi Oy
Metropolia ammattikorkeakoulu
Motiva Oy
Muoviteollisuus ry
Museovirasto
Natur och Miljö rf
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun yliopisto
Pohjoismainen investointipankki NIB
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat, pääesikunta
Puuinfo
Puutuoteteollisuus ry
Rakennusinsinöörit- ja arkkitehdit RIA
Rakennusliitto ry
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
Rakennustietosäätiö RTS
Rakennustuoteteollisuus RTT ry
Rakentamisen Laatu RALA ry
RAKLI ry
Ramboll Finland Oy
Saamelaiskäräjät
Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK
Savonia ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK
Senaatti-kiinteistöt
Setlementtiasunnot Oy
Sisäministeriö
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRA

Suomen Kiertovoima ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen LVI-yhdistysten liitto SuLVI
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry
Suomen Tiiliteollisuusliitto ry
Suomen ympäristökeskus SYKE
Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
Talorakennusteollisuus ry
Tampereen teknillinen yliopisto TTY Rakennustekniikan laitos
Tampereen teknillinen yliopisto TTY Rakennustekniikan laitos
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Teknologiateollisuus ry
Teräsrakenneyhdistys
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työtehoseura TTS
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan yliopisto
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki
Yliopistokiinteistöt
Ylva Palvelut Oy
Ympäristömerkintä
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

1. Asetuksen yleinen palaute

Tässä osiossa voit antaa yleistä palautetta asetuksesta. Teknisiin yksityiskohtiin voit halutessasi antaa erikseen palautetta osiossa 2.

a. Onko asetuksessa kuvattu materiaaliselosteen laadinnan menetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa
- Kohta/osio, joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä
- Muutosehdotus tai muu kommentti:

b. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta sen avulla saadaan käsitys rakennusten materiaalivirroista Suomessa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa
- Muutosehdotus tai muu kommentti:

c. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa
- Muutosehdotus tai muu kommentti:

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

- o Muutosehdotus tai muu kommentti:

e. Muita yleisiä kommentteja:

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

Tässä osiossa voit antaa tarkkoja kommentteja asetuksen ja sen perusteluiden sisältöön. Voit vastata kaikkiin tai valitsemiisi kysymyksiin.

1 § Rakennuksen materiaaliseloste

2 § Materiaaliselosteen laadinta ja päivittäminen

3 § Rakennusosat

4 § Rakennusosien sisältämät materiaalit

5 § Materiaalien alkuperä

6 § Materiaaliselosteen tietojen ilmoittaminen

Martinkauppi Kirsi
Ympäristöministeriö

Kuittinen Matti
Ympäristöministeriö